



ARMOEDE TROONREDE – 20 september 2022

GEACHTE LEDEN VAN DE STATEN-GENERAAL, BESTE MEDELANDERS

Goedemorgen, ik ben Annie, de werkster van Koning Willem-Alexander en Koningin Máxima. Ik hou de boel netjes in het Koninklijk Huis. Willem vroeg mij vorige week of ik vandaag de Troonrede voor hem wilde uitspreken. Dat doe ik nu vanaf het Armoede Tentenkamp in Rotterdam. Ik heb me natuurlijk goed voorbereid en hou het nieuws goed bij. Want het gaat de laatste tijd veel over ons. Bij het teruglezen van zijn troonredes viel me op dat het woord armoede, sinds hij Koning is vanaf 2013, maar 9 keer voorkomt. En dan ging het nooit over armoede in Nederland. Dus de 89.000 Rotterdammers die in armoede leven voelen zich niet gezien door de Koning. Terwijl de Koning wel zegt Koning te willen zijn van alle Nederlanders, dat lukt zo natuurlijk niet.

Want als de Koning het over armoede heeft in de troonrede – zoals in 2018 – dan heeft hij het over de VN en de wereldwijde strijd tegen armoede. In 2015 heeft hij het over tentenkampen bij Calais en Kos waar vluchtelingen zichzelf staande proberen te houden. In 2018 noemt hij hogere werkgeverslasten in Caribisch Nederland als mogelijke oplossing om de armoede daar terug te dringen. In 2021 legt hij de link tussen armoedebestrijding en mensenrechten. In die troonrede zegt onze koning dat internationale samenwerking heel belangrijk is omdat ‘armoedebestrijding ook mensenrechten’ zijn. Dan moet hij ook zeggen dat het voor ons, Rotterdammers, ook geldt toch?

Maar geen woord over de explosief groeiende groep Rotterdammers, die het hier gewoon niet meer redden. Die moedeloos worden van de

torenhoge gasrekeningen en van dure boodschappen. Zij kunnen in korte tijd 9,9% minder kopen van de 50 euro die zij per week te besteden hebben. Voor hen was het al sappelen. Maar nu is het inkomen zelfs voor de hardwerkende Rotterdammer, die iets meer te besteden heeft, te laag om van te leven.

In 2016 leek de Koning even een koning voor iedereen toen hij sprak over kinderen die 'dreigen op te groeien in armoede'. Niet echt sterk als ik eerlijk ben, want dat was toen al de realiteit en geen dreiging. Vandaag de dag groeit 1 op de 5 kinderen in Rotterdam op in armoede. Kinderen gaan zonder ontbijt naar school. Alleen om die reden al is de Rotterdamse boterhammenman zo belangrijk.

Wij – gewone mensen – weten al jaren hoe moeilijk het is. Nu staan de kranten en talkshows bol van de verhalen over armoede. Het wordt steeds erger en ook mensen van wie we het niet verwachtten hebben nu zorgen en stress over geld. Als we naar de cijfers kijken lijkt het erop dat straks zo'n 1,3 miljoen mensen in Nederland onder de armoedegrens leven. 13% van de medewerkers in de zorg zit in de schuldsanering. Ik wil niets afdoen aan de stress en het verdriet bij hen hoor. Maar ik zeg er wel gelijk bij dat de groep die van minder dan 50 euro per week moet leven te onzichtbaar blijft in alle discussies over koopkrachtplaatjes en compensatieregelingen. Hoe leg je aan al die mensen die er over gaan uit dat de 89.000 Rotterdammers het zwaarder hebben dan zij? De schrik slaat me om het hart als ik hoor dat de compensatie voor energie mogelijk een lening wordt. Dat kan er echt niet meer bij. Voor de schuldenindustrie is het wel weer lekker verdienen.

Nederland is veranderd in een minder leuk land. Vooral voor mensen met minder geld. Je kan nergens meer op een terrasje iets drinken onder de 3 euro. Uit eten dat kan ik - ook als hardwerkende werkster - al jaren niet meer. De prijzen voor het dagelijks leven stijgen veel sneller dan mijn salaris en dáár moet ik wel de boodschappen van betalen.

Ik zie bij mij in de wijk meer mensen naar de Voedselbank gaan. Een buurvrouw van mij is pas betrapt op diefstal in de supermarkt. Ook zie ik dat mensen niet meer naar de dokter gaan omdat ze bang zijn voor het eigen risico of dat medicijnen niet vergoed worden. En hoe tegenstrijdig het ook lijkt, ik maak me ook zorgen over de mensen die geen geld meer van de overheid willen aannemen. Omdat ze bang zijn voor de bureaucratie en dat hun inkomen zakt. Terwijl ze er recht op hebben. Maar het is ook zo ingewikkeld, je moet naar zoveel loketten en steeds weer je verhaal doen. Waarom is er niet één loket waar je terecht kan? Mensen voelen zich alleen staan en steeds eenzamer.

Als je naar de enorme winsten kijkt die bedrijven binnen en buiten Rotterdam maken, is het nog moeilijk voor te stellen dat er in de stad nog ondernemende bondgenoten zijn in de strijd tegen armoede. Toch zijn ze er, ze moeten het nu wel laten zien. Het moeten er alleen meer worden. Evides, Eneco, woningcorporaties als Havensteder en de gemeente hebben hun incasso volledig omgegooid en helpen mensen nu met regelingen. Ze hebben na een intensief onderzoek het Keurmerk Warm Incasseren ontvangen van Warm Rotterdam. Als je Warm incasseert help je mensen die de rekeningen niet meer kunnen betalen. Zij schrijven niet alleen maar officiële briefjes en mailtjes, maar bellen je ook op. Dan krijg je een echt mens aan de telefoon die je helpt met begrip en een regeling. Dat is wat ons echt helpt.

Warm Rotterdam is ook met politici in gesprek. Alle raadsleden zijn hier uitgenodigd voor een oplossingen-Pickniks. En ook wethouder Enes Yigit komt luisteren naar welke oplossingen hier bedacht zijn. Wat vindt u trouwens van onze collectebus? Dat lijkt een grapje maar Warm Rotterdam is serieus aan het kijken hoe mensen met veel geld kunnen helpen om de armoede in Rotterdam terug te dringen. Zij gaan gewoon met hen in gesprek over oplossingen. De Koning kan zijn koopkrachtcompensatie ook in de bus doen.

Serieuze oplossingen als TOBIAA liggen zelfs al op het bureau van politici en de minister. Als je met een TOZO-regeling kan voorkomen dat bedrijven 'omvallen', kan je met een TOBIA-regeling ervoor zorgen dat huishoudens niet omvallen. Zo simpel kan het zijn. En zo simpel is het.

En iedereen kan helpen. Bijvoorbeeld supermarkten als ze ervoor zorgen dat de basisboodschappenlijst betaalbaar blijft. Deze lijst is opgesteld door mensen in armoede met producten voor drie gezonde maaltijden per dag. Daar heeft iedereen toch recht op, ook als je weinig geld hebt. Ik denk ook dat we supermarkten in deze tijd mogen vragen iets terug te doen. Tijdens corona hebben zij veel winst gemaakt. Nu is het hun beurt. Ik kan nu geen drie gezonde maaltijden per dag kopen. Drie ongezonde maaltijden per dag lukt heel goed. Want die zijn goedkoper, snapt u daar iets van?

Er zijn gelukkig ook lichtpuntjes. We hebben voor het eerst een minister van Armoede. We moeten nog wel afwachten of haar 47-puntenplan echt het verschil gaat maken voor mensen in armoede. Maar ze lijkt er in ieder geval voor te gaan. En ze is heel aardig en kan goed luisteren, dat weet ik want ik heb haar ontmoet bij Warm Rotterdam.

Het kabinet gaat nu gelukkig wat doen. Ze komen met 15 miljard voor meer koopkracht en een energiefonds. Voor mensen die al lang van een minimum leven en de lage middeninkomens. Voor mij is het wel fijn want het minimumloon en de zorg- en huurtoeslagen gaan omhoog. En ik vind eigenlijk ook dat mensen in slecht geïsoleerde huizen geen huurverhoging mogen krijgen. Ook komt er 17 miljoen voor de Voedselbanken bij. Dat helpt natuurlijk. Maar bij de Voedselbank zijn de mensen al arm. Dat moet je toch voorkomen? Ik vraag me wel af of wat het Kabinet doet voldoende is om Armoede Tentenkampen te voorkomen. Zeker als ik de verhalen van mijn familie en kennissen hoor.

Niemand ontkent meer dat er in Nederland veel mensen in armoede leven. En gelukkig zegt niemand die zich erin verdiept meer dat armoede je eigen schuld is. Na vandaag ziet hopelijk ook de Koning in dat ook in Zijn koninkrijk mensen in armoede leven. Dat er veel gezinnen in Nederland met financiële stress leven en mijn zorg is dat het eerder erger worden dan minder.

Armoede tentenkampen zijn echt geen overdrijving. Ik zag pas al twee tentjes in het Euromastpark staan. We weten in ieder geval na vandaag hoe Rotterdam op zo'n tentenkamp reageert. Iedereen – ook de Koning – moet het onder ogen zien: Nederland laat mensen in armoede leven. Ik vraag u: laat de 89.000 Rotterdammers – en de Rotterdammers die er dagelijks bijkomen - het niet zelf uitzoeken.

Dan ga ik nu opruimen en een boterhammetje smeren om het een beetje gezellig te houden. Dat is ook belangrijk want ook al wonen we in tenten, we houden het netjes. Ook om het een beetje feestelijk af te sluiten. Ik hoop natuurlijk op veel positief nieuws uit Den Haag straks, dat ons echt gaat helpen.

EINDE ARMOEDE TROONREDE 2022